

26. maj 2016

Axelborg, Axeltorv 3
1609 København V

T +45 3339 4000 E info@lf.dk
F +45 3339 4141 W www.lf.dk

Olieprisen er stigende, betyder det vækst i fødevarerpriserne?

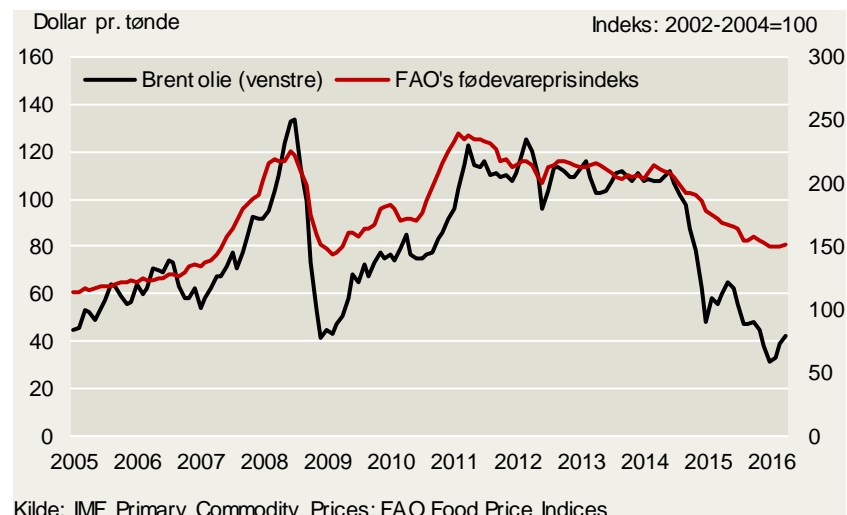
Det er ikke kun aktier, der følger olieprisen. Der er også tæt sammenhæng mellem fødevarerpriser og olieprisen. Siden årsskiftet har olieprisen været stigende og kom i dag over de \$50 pr. tønde. Den stigende oliepris har sandsynligvis været blandt de faktorer, som har fået de globale fødevarerpriser til også at stige de seneste måneder.

Sammenhæng mellem olie- og fødevarerpriser

Olieprisen og FAO's fødevarerprisindeks følges ad, som det er illustreret herunder. Olieprisens indflydelse på fødevarerpriserne har flere forklaringer. Blandt andet substitution mellem vegetabiliske produkter og energiprodukter, produktionsomkostninger for landmænd og fødevarerproducenter, samt generelle økonomiske konjunkturer, der påvirker efterspørgslen på både olie- og fødevarerforbruget.

Prisen på råolie har betydning for det generelle prisniveau for fødevarer i verden. Dette skyldes, at når prisen stiger på olie, ændrer det efterspørgslen efter forskellige landbrugsprodukter. Eksempelvis betyder stigende oliepriser, at det bedre kan betale sig at producere biobrændsel af vegetabiliske produkter, herunder majs og oliefrø. I USA har det siden 2006 været muligt at blande ethanol, produceret af majs, i brændstof til vejtransport. Dette har resulteret i større efterspørgsel på ethanol, og dermed majs.

Figur 1: Olieprisen og globale fødevarerpriser følges ad

I EU er det primært raps, der fungerer som substitut for brændstof, gennem produktionen af biodiesel. EU er den største producent af biodiesel med en produktionsandel på 40 pct. af verdens biodieselproduktion.

Den øgede brug af majs og oliefrø som biobrændsel det seneste årti har forstærket transmissionen af udviklingen i olieprisen til landbrugsprodukter og videre til fødevarerpriserne. Dette kan henføres til at f.eks. industriel brug af majs direkte konkurrerer med efterspørgslen på majs til fødevarerforbrug. Den øgede efterspørgsel på afgrøder til brug i produktion af biobrændsel vil også betyde større konkurrence på vand og jordareal, som bruges i f.eks. dyrkning af sojabønner.

Derudover bruges både majs og oliefrø til foder i husdyrproduktion, således fører øget majs- og oliefrøpriser til relativt højere kødpriser. Denne sammenhæng må ventes at blive forstærket i fremtiden, i takt med at en voksende global middelklasse vil efterspørge en mere proteinholdig kost.

Udover at påvirke fødevarerpriserne gennem substitution mellem råolie og vegetabilsk olie, så påvirker olieprisen også fødevarerpriserne gennem omkostningerne forbundet med at producere fødevarer. Helt fra landmanden skal bruge brændstof til sin traktor til hele forarbejdningen og distributionen af fødevarer.

Olieprisen stiger

Der er tidspunkter hvor fødevarerpriserne ikke falder ligeså dybt som olieprisen (se graf). Det kan henføres til, at fødevarerpriser er meget lidt prisfølsomme, idet fødevarer er nødvendighedsvarer, som man er nødt til at købe. Olie er også en nødvendighedsvarer, men i mindre grad end fødevarer, da olie potentielt kan erstattes af andre energiformer. Der findes derimod endnu ingen erstatning for fødevarer.

Siden årsskiftet har både olieprisen og de globale fødevarerpriser, målt ved FAO's fødevarerprisindeks, været stigende. Dermed har det atter vist sig, at olieprisen og fødevarerpriserne følges ad. I januar lå olieprisen på 31 dollar pr. tønde, og i april var prisen steget 37 pct. til 42 dollars pr. tønde. I samme periode steg FAO's fødevarerprisindeks med 2 pct.

Fremtidig forventning

Olieprisen passerede 50 dollar pr. tønde i dag og er dermed næsten fordoblet siden bunden i januar. Den kraftige stigning i olieprisen skyldes et faldende udbud ligesom optakten til den snarlige *driving season* i USA traditionelt trækker olieprisen lidt opad. Derudover har det amerikanske landbrugsministerium meddelt, at USA vil støtte udviklingen af bioenergi og biobaserede produkter med 21 mio. dollars, hvilket alt andet lige vil forstærke pristransmissionen mellem oliepriser og fødevarerpriser.

Det er vores forventning, at et tiltagende globalt opsving, stigende oliepriser, samt øget pristransmission mellem oliepriser og fødevarerpriser vil kunne løfte fødevarerpriserne. De stigende oliepriser vil højst sandsynligt betyde, at de globale fødevarerprisens seneste 5 års fald er slut og at vi muligvis kan se frem til en periode med moderate stigninger. For nogle fødevarer er priserne kommet så langt ned, at det desværre vil presse nogle producenter ud af markedet, hvilket også kan betyde lidt højere priser på sigt. Men der er næppe udsigt til at fødevarerpriserne kommer op på 2011-niveauet igen foreløbig.

Referencer:

Reuters (2016): Oil price ultra-bear Goldman Sachs turns mildly bullish, Mon May 16, 2016 | 7:13 AM EDT. Tilgængelig på:
<http://mobile.reuters.com/article/idUSKCN0Y70QO>

USDA (2016): News Release No. 0122.16: USDA Announces \$21 Million Available For Bioeconomy Research and Development. Tilgængelig på:
<http://www.usda.gov/wps/portal/usda/usdamediaafb?contentid=2016/05/0122.xml&printable=true&contentidonly=true>

Landbrug & Fødevarer

Axeltorv 3
1609 København V
T +45 3339 4000
F +45 3339 4141
E info@lf.dk
W www.lf.dk

Yderligere kontakt

Frank Øland
Silas Berthou
3339 4252 frha@lf.dk
3339 4233 sib@lf.dk